

**БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ПО ОКЕАНОЛОГИЯ**

Утвърдил:

(проф. д-р В. Тодорова, Директор на
ИО-БАН)

**ПРАВИЛА ЗА ЗАКРИЛА И УПРАВЛЕНИЕ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА
СОБСТВЕНОСТ НА ИНСТИТУТА ПО ОКЕАНОЛОГИЯ – БЪЛГАРСКА
АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ (ИО-БАН) И ПОЛИТИКИ ЗА ТЕХНОЛОГИЧЕН
ТРАНСФЕР**

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този правилник урежда реда за закрила и управление на обектите на интелектуална и индустриална собственост на Институт по океанология – Българска академия на науките (ИО-БАН), които са създадени при изпълнение на задължения, произтичащи от трудови или други договорни правоотношения или върху които са придобити права по друг начин.

Чл. 2. В съответните договори (трудови, граждански, докторантски и за обучение на стажанти или студенти, както и в договорите с други организации), по които страна е ИО-БАН, се уреждат правата и задълженията на страните по повод създаването, закрилата и управлението на обектите на интелектуална и индустриална собственост в съответствие с този правилник и действащото законодателство.

Чл. 3. (1) ИО-БАН е носител на права върху обекти на обектите на интелектуална и индустриална собственост съгласно член 1, когато техният автор/изобретател е:

1. изпълнявал присъщите за длъжността му служебни задължения;
2. изпълнявал задължения извън посочените в т. 1, но те специално са му били възложени и от това се е очаквало създаването обектите на интелектуална и индустриална собственост;
3. използвал материални или финансови (парични) средства на ИО-БАН, или

знания и опит, придобити в резултат на работата.

(2) ИО-БАН може да бъде носител на авторски и сродни права върху създадено произведение (обект на интелектуална и индустриална собственост), когато това е изрично предвидено в трудов или друг договор.

(3) Правата върху обекти на обектите на интелектуална и индустриална собственост може да принадлежат съвместно на ИО-БАН и автора/изобретателя, и на трети лица, когато това е предвидено в договор.

(4) ИО-БАН е носител на правата върху обекти на интелектуална и индустриална собственост, създадени от докторанти, студенти и специализанти през периода на обучението им, както и при участието им в проекти, включващи трети лица и в разработки, при които са използвани ресурси и обекти, върху които ИО - БАН има права, освен ако в договора е предвидено друго.

(5) При решение на ИО-БАН за прекратяване на поддържането на действието на защитния документ за обект на интелектуална и индустриална собственост, писмено се предлага на създателя на този обект безвъзмездното прехвърляне на изключителното право върху него.

Чл. 4. Правата върху обекти на обектите на интелектуална и индустриална собственост, създадени извън условията на чл. 3, принадлежат на техните автори / изобретатели.

II. ПРОЦЕДУРА ПО РЕГИСТРИРАНЕ И ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВА ВЪРХУ ОБЕКТИ НА ИНДУСТРИАЛНА СОБСТВЕНОСТ

Чл. 5. (1) При създаване на обект на индустриална собственост (компютърни програми, изобретение, полезен модел и др. дефинирани в националните и европейски правни рамки), неговият автор(и)/ изобретател(и) уведомяват Директора на ИО-БАН с писмен доклад в свободна форма, към който прилага формуляр по образец (*Приложение № 1*).

(2) Докладът и формулярът съдържат кратко описание на разработката, идентификационни данни за създателя, източника на финансиране на разработката – по проект, по възлагане, със собствени средства на ИО-БАН, както и кратка оценка на икономическия потенциал на разработката, която включва посочване на евентуални пазари, потребители, партньори, конкуренти, когато такива са известни.

(3) Отговорникът по интелектуална собственост вписва доклада и формуляра в регистър за интелектуалната собственост на ИО-БАН.

(4) По преценка на директора на ИО-БАН, може да се подаде искане в Патентното ведомство на Република България за предварително проучване на състоянието на техниката.

Чл. 6. В срок до 30 дни от внасянето на доклада и формуляра в деловодството, отговорникът по интелектуалната собственост изготвя доклад до Директора на ИО-БАН, съдържащ информация относно стойността на техническото решение, очаквания икономически ефект от реализацията, финансовите средства, необходими за издаването и поддържането на защитния документ, териториалния обхват на заявката (национална и международна) и възможността за пазарна реализация.

Чл. 7. (1) Въз основа на информацията от доклада на автора / изобретателя и от

доклада на отговорника по интелектуалната собственост, в двуседмичен срок от внасянето на последния, Директорът на ИО-БАН взема решение:

1. за подаване на заявка в Патентното ведомство, или
2. за отказ да подаде заявка в Патентното ведомство.

(2) В случаите на ал. 1, т. 1, Директорът на ИО-БАН, в двуседмичен срок уведомява за взетото решение Научния съвет. Разходите по процедурата подлежат на утвърждаване от Научния съвет на ИО-БАН.

(3) В случаите на ал. 1, т. 2, Директорът на ИО-БАН, в 3-дневен срок внася въпроса за решаване в Научния съвет, който се произнася в двуседмичен срок.

(4) Въз основа на взетото решение по ал. 1, т. 1 или по ал. 3, отговорникът по интелектуална собственост подпомага автора/изобретателя при оформянето и подаването на заявката в Патентното ведомство и води кореспонденцията с него. Когато заявката е за изобретение, отговорникът подпомага автора/изобретателя при оформянето на описанието, патентните претенции, чертежите, ако са необходими, и реферата.

(5) Директорът на ИО-БАН може да възложи оформянето на заявката и воденето на кореспонденцията с Патентното ведомство на външни експерти: по индустриална собственост или на експерт от Единния център за иновации при БАН.

Чл. 8. Когато в тримесечен срок от внасянето на доклада на автора/изобретателя в деловодството, Директорът на ИО-БАН не вземе решение за подаване на заявката или Научният съвет на ИО-БАН отхвърли предложението за подаване на заявка, правото на заявяване преминава върху неговия автор/изобретател.

Чл. 9. (1) Научният съвет на ИО-БАН разглежда постъпили искания за предоставяне на лицензии за използване на обекти на индустриална собственост, включително ноу-хау, към които се прилагат мотивиран доклад и икономическа обосновка. Решението се взема в срок до 20 дни след внасяне на искането. При положително становище отговорникът по интелектуална собственост изготвя лицензионния договор. Директорът на ИО-БАН може да възложи оформянето на договора на външни експерти по индустриална собственост или на експерт от Единния център за иновации при БАН.

(2) Предоставените лицензии се вписват в регистъра на интелектуалната собственост на ИО-БАН. Отговорникът по интелектуална собственост извършва необходимите действия за вписването на лицензионния договор в Патентното ведомство.

Чл. 10. С правата върху обектите на индустриална собственост, притежание на ИО-БАН, се разпорежда Научният съвет на ИО-БАН по предложение на Директора на ИО-БАН.

Чл. 11. Решенията за използването на обекти на индустриална собственост или за разпореждане с права върху тях при осъществяване на дейността на търговски дружества, създадени с участието на ИО-БАН се вземат от Научния съвет на ИО-БАН. Въз основа на решението се сключва договор, в който се уговарят всички условия.

Чл. 12. (1) Права върху обекти на индустриална собственост се придобиват въз основа на решение на Научния съвет на ИО - БАН.

(2) Придобитите права върху обекти на индустриална собственост се вписват от отговорника по интелектуална собственост в регистъра на интелектуалната собственост на ИО - БАН и се управляват по реда, предвиден в този раздел.

Чл. 13. (1) Решение за заявяване и поддържане на регистрацията на марки на ИО-БАН се взема от Научния съвет по предложение на Директора на ИО-БАН.

(2) Отговорникът по интелектуална собственост оформя и подава заявката в Патентното ведомство и води кореспонденцията във връзка с регистрацията. Регистрираните марки се вписват в регистъра на интелектуалната собственост на ИО-БАН. Директорът на ИО-БАН може да възложи оформянето на заявката и воденето на кореспонденцията с Патентното ведомство на външни експерти по индустриална собственост или на експерт от Единния център за иновации при БАН.

III. УПРАЖНЯВАНЕ НА АВТОРСКИ И СРОДНИ ПРАВА

Чл. 14. (1) ИО-БАН е носител на авторски и сродни права върху произведения на литературата, науката и изкуството.

(2) Авторското право върху периодични издания, сборници, речници, енциклопедии, антологии, компютърни програми, електронни бази данни, каталози, колекции, албуми, дневници и др., създадени в резултат на възлагане по трудово правоотношение или по договор на ИО-БАН, принадлежи на работодателя /възложителя, освен ако писмено е уговорено друго.

(3) Работодателят/възложителя има изключително право, без разрешение на автора и без заплащане на възнаграждение, доколкото в трудовия или друг договор не е уговорено друго, да използва създаденото произведение за свои цели, както и да упражнява това право по начин и до степен, съответстващи на обичайната му дейност.

Чл. 15. (1) Придобиването и отчуждаването на имуществените и прехвърлимите неимуществени права върху произведения се извършва въз основа на договор, одобрен от Научния съвет на ИО-БАН по предложение на Директора на ИО-БАН.

(2) Договорът по ал. 1 се вписва в регистъра на интелектуалната собственост на ИО-БАН, като се посочват придобитите или прехвърлени права и срокът на договора.

IV. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПРИХОДИТЕ ОТ ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ОБЕКТИ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

Чл. 16. Обектите на интелектуална собственост на ИО-БАН се вписват като дълготрайни нематериални активи в счетоводния баланс.

Чл. 17. (1) При определяне на възнаграждението на автора / изобретателя се вземат предвид:

1. печалбата, реализирана от всички видове използване на обекта по време на действието на правната закрила;

2. ценността и търговското използване на създадения обект на интелектуална собственост;

3. приносът на работодателя/възложителя, като се имат предвид инвестираните финансови и материални средства, знания, опит, персонал и друга помощ за неговото създаване.

(2) За обекти на интелектуална собственост със значителен научен принос, за които не е осъществено производствено и търговско използване, с решение на Научния съвет на ИО-БАН, може да бъде определено еднократно възнаграждение на авторите / изобретателите по предложение на Директора, което се изплаща от Партида „Интелектуална собственост“ или други финансови източници.

(3) Приходите от използването на обекта на интелектуална собственост за всяка година от договорения период, се разпределят, както следва:

1. за автора/изобретателя или авторския колектив в размер на 40%;

2. за ИО-БАН в размер на 60%.

(4) Половината от средствата по ал. 3, т. 2 се отделят за обособена партия „Интелектуална собственост“, с цел осигуряване на средства за закрила, управление и защита на интелектуалната собственост на ИО-БАН. Научният съвет на ИО-БАН, приема правила за управление на партията.

V. РЕГИСТРИ НА ОБЕКТИТЕ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

Чл. 18. Отговорникът по интелектуална собственост в ИО-БАН създава и поддържа регистър на обектите на интелектуална собственост, в който се вписват: данните по чл. 5, чл. 6, чл. 9 – 14, чл. 14 и чл. 15, ал. 2 от настоящия Правилник, решението на Председателя на Патентното ведомство за издаване и поддържане на защитния документ, сключените лицензионни договори, договори за продажби и др., за всеки обект на интелектуална собственост. За обекти на авторско право се отбелязва датата на създаване на произведението, като се посочва неговия автор/и.

Чл. 19. Отговорникът по интелектуална собственост в ИО-БАН предоставя информация на всеки 6 месеца на Единния център за иновации при БАН относно заявени или регистрирани обекти на интелектуална собственост.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Правата и задълженията на страните по трудовото правоотношение по повод създаване, използване и закрила на притежаваните от ИО-БАН обекти на интелектуална собственост се уреждат в Правилника за дейността на ИО-БАН и в съответните трудови, граждански или докторантски договори.

§ 2. Във всеки от договорите по § 1 се включва задължение за запазване в тайна на всички обстоятелства, станали известни в процедурата по създаване и закрила на обекта на интелектуална собственост, за период не по-кратък от 3 години след прекратяване на договора. При неизпълнение на задължението за конфиденциалност, Директорът на ИО-БАН предприема действия за защита на правата и законните интереси на ИО-БАН.

§ 3. За всички неуредени в настоящия правилник въпроси се прилага българското и европейско законодателство.

§ 4. Правилникът влиза в сила от деня на приемането му от Научния съвет на ИО-БАН.

Приложения:

№ 1 Формуляр за уведомяване

№ 2 Образец на Регистър на обектите на интелектуална собственост

Настоящият Правилник е приет с решение на Научния съвет на ИО-БАН на заседание, проведено на 17.09.2025г., Протокол № 12/17.09.2025 г.